

PFU-SAK NR. 007/14

KLAGER: Per Velde
ADRESSE: Prestanesbakken 36, 4262 Avaldsnes
TELEFON:
PUBLIKASJON: Haugesunds Avis
PUBLISERINGSDATO: 08.12.2013
STOFFOMRÅDE: Næringsliv
GENRE: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Premisser, gjengivelse av meningsinnhold, saklighet og omtanke, respekt for menneskers egenart og privatliv, dekning for titler
REGISTRERT: 05.01.2014
BEHANDLET I SEKR.: 10.01.2014
BEHANDLES I PFU: 25.02.2014
FERDIGBEHANDLET: 25.02.2014
BEHANDLINGSTID: 50 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Haugesunds Avis brakte **onsdag 18. desember 2013** en nyhetsartikkel på papir og nett. I førstesidehenvisningen på papir står det:

**«IT-bedrift lånte penger av Uni-K
Det kommunalt eide Uni-K lånte ut penger uten sikkerhet til Adell Group.»**

For øvrig er artiklene på papir og nett like, med unntak av en stikktittel i papiravisen. Hovedtittelen er:

«Uni-K lånte ut penger uten sikkerhet»

I ingressen står det:

«Uni-K har ikke bare kjøpt aksjer i Adell Group. IKT-bedriften fikk også låne penger av selskapet.»

Og videre i brødteksten:

«Aksjonærer har lånt penger til Adell Group AS de to siste årene. Hensikten med lånene var å bedre likviditeten i IKT-selskapet og dekke inn negativ egenkapital. Av årsberetningen for 2012 går det fram at tre aksjonærer ga ansvarlige lån for til sammen 1,15 millioner kroner. Arbeidsmarkedsbedriften Uni-K AS – som er heleid

av Haugesund kommune – var ikke blant långiverne dette året. Styreleder Per Velde i Adell Group bekrefter derimot at Uni-K var en av aksjonærer som ga lån til Adell Group i sommer. Uni-K lånte da ut 100.000 kroner. (...) Det er ikke stilt noen form for sikkerhet for lånet. – Nei, dette er lån med lavest prioritet fra aksjonærene til selskapet, opplyser Velde.»

Styrelederen forklarer at det ble gjennomført aksjeemisjoner for å finansiere utviklingsprosjekter. Videre gjøres det i artikkelen rede for den økonomiske situasjonen i Adell Group de siste årene:

«I 2011 gikk Adell med et underskudd på 1,2 millioner kroner. Året etter var underskuddet 2,7 millioner, og det ble kuttet i bemanningen. Ved utgangen av 2012 hadde IKT-bedriften 5,9 millioner kroner i gjeld og 858.000 kroner i negativ egenkapital. Daglig leder Kjell Arne Wilhelmsen i Uni-K fikk styreplass i Adell Group etter aksjekjøpet. Ifølge regnskapet fikk styret i IKT-bedriften et samlet honorar på 118.000 kroner i 2011. I 2012-regnskapet er det bokført lønn og godtgjørelse på 992.000 kroner til styret. Velde skriver at den store økningen skyldes at to av gründerne hadde lønnet arbeid i bedriften, som de var med å etablere i 2006. (...) Ifølge styreleder Velde har Adell Group ikke betalt ut styrehonorarer etter at Wilhelmsen fikk plass i styret. – Styrehonorar ble sist utbetalt i 2011, for 2010. I 2011 og 2012 er det avsatt en sum til styrehonorar, men pengene er ikke utbetalt. (...). Selskapet har ikke registrert at det er foretatt utbetalinger til Kjell Arne Wilhelmsen, skriver Velde i e-posten.»

Avisen skriver at de to omtalte selskapene har vært kunder hos hverandre, noe Velde også gjengis på. Avslutningsvis står det at Haugesunds Avis har forsøkt å få kommentarer fra daglig representanter for Uni-K, uten å lykkes.

Artikkelen er blant annet illustrert med et bilde av en mann og en kvinne. Bildet har følgende bildetekst:

«RØDE REGNSKAPSTALL: Styreleder Per Velde og daglig leder Heidi Kolstø i Adell Group AS, som har lånt penger av flere av aksjonærene sine.»

KLAGEN:

Klager er Per Velde. Han skriver: «Avisen forsøker å skape et negativt inntrykk av Uni-Ks investering i Adell Group, og hvordan Adell Groups styre og ledelse har håndtert kapitalsituasjonen i selskapet. Journalistene (...) bruker sitat som ikke er avtalt, sensasjonaliserer normal og ansvarlig virksomhetsstyring (...), og gav meg (...) uriktige premisser.»

Klager skriver at han to dager før publisering ble kontaktet av journalist som «informerte om at han arbeidet med en artikkel om Uni-K AS, og kommunestyrets vedtak om granskning av om selskapet har drevet sin virksomhet innenfor formålet». Videre står det: «Grunnen til at jeg ble kontaktet var at jeg er styreleder i IT-selskapet Adell Group AS, hvor Uni-K er aksjonær med 12,5 %. Uni-K er også representert i styret ved daglig leder (...). Jeg drøftet med journalisten hva som "egentlig" var saken om kommunestyrets vedtak om [å] gjennomføre en kostbar og omfattende granskning (...), uten at det forelå mistanke om noe kriminelt, eller fare for umiddelbart tap av verdier. Kommunens kontrollutvalg ønsket

likevel å se nærmere på (...) virksomhetens veivalg (...). Dette er ikke uvanlig situasjon fra eieres side. (...) Journalisten ønsket nå likevel å granske Uni-K og hadde en rekke spørsmål (...). Jeg meddelte journalisten om at det ikke var riktig av meg å uttale meg på vegne av Uni-K og om deres motiver for å investere i Adell Group (...) Jeg fortalte imidlertid om synlige "industrielle synergier" mellom selskapene. (...) Jeg fortalte også om Adell Group sin sosiale profil (...). Noe som definitivt er innenfor formålet til Uni-K (...). Journalisten var videre interessert i å undersøke om Kjell Arne Wilhelmsen hadde fått noen personlige fordeler. (...) Journalisten var meget opptatt av godtgjørelsen til styret som i årsregnskapet for 2012 var oppført med kr. 992.000. (...) Etter jeg fikk hentet opp fra hukommelsen behandlingen av årsregnskapet, informerte jeg tydelig om at dette ikke var styrehonorarer, men ordinær lønn (...). (...) Journalisten var godt orientert om Adell Groups økonomiske situasjon (...). Journalisten virket ikke interessert i hvilke verdier selskapet stod for i dag (...). Dette bare bekreftet for meg at premissene for samtalen/intervjuet, og at artikkelen skulle handle om Uni-K.»

Om premissene står det videre: «Vi avtalte tidlig i samtalen at alle sitater skulle godkjennes av meg før publisering. (...) Senere på dagen sendte jeg som avtalt journalisten en mail med svar på spørsmålene han hadde stilt (...). Se vedlegg.» Klager påpeker at journalisten likevel brukte et sitat han ikke hadde godkjent, og som han heller ikke har gitt, angående bokført lønn og godtgjørelser i 2012. Klager mener gjengivelsen, slik det fremstår, «virker spekulativt og ment for å skade». Klager oppfattet også at det var Uni-K, ikke Adell Group journalisten ville granske. Han skriver: «Hvis journalisten hadde klargjort slike premisse[r] for meg, ville jeg bidratt til å gi mer fyllestgjørende bilde av driften og selskapets potensiale framover.»

Klager mener et tredje viktig premiss for at han uttalte seg, var «at journalisten gav uttrykk for at han hadde kompetanse om normale disposisjoner og vurderinger mellom eiere og deres virksomheter. Vinklingen av saken viser noe annet». Klager anfører brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 3.3 om premisser og 3.7 om gjengivelse av meningsinnhold.

Han anfører også brudd på punkt 4.1 om saklighet og omtanke, punkt 4.3 om å vise respekt for menneskers egenart osv., og punkt 4.4 om dekning for titler. Til disse punktene skriver klager blant annet: «Bildeteksten av meg og daglig leder har en klar negativ og dømmende undertone (...). [Den] etterlater et inntrykk av at her er de personene som har "snusket" til seg lån fra aksjonærene uten å stille sikkerhet tilbake. Journalisten visste allerede før vår samtale at de største långiverne er de ansatte selv, som også er hovedaksjonærer.» Fotobruken anses saken uvedkommende «til sak som skulle handle om Uni-K».

Slik klager ser det, er det utvist manglende saklighet og omtanke i bruk av forside-tittel og tittelen «Uni-K lånte ut penger uten sikkerhet». Han mener samme inntrykk skapes i ingress og undertitler. Klager skriver: «Objektivt sett viser mine sitater (...) tvert imot at eierne av Adell Group er ansvarlige eiere som bistår selskapet med risikokapital når selskapet har behov, og sikrer at selskapet ikke driver for kreditorenes regning. (...) Jeg forventet ikke at journalisten ville benytte alt jeg skrev som sitater, men benytte informasjonen til å forstå situasjonen. Jeg forventet videre at journalisten ville "oversette" mitt forretningsspråk til en riktig forståelse for den alminnelige leser.»

TILSVARSRUNDEN:

Haugesunds Avis skriver: «Påklagede sak er fjerde dags reportasje omkring den kommunalt eide arbeidsmarkedsbedriften Uni-K AS (...) etter at det (...) 11. desember forelå til

behandling en rapport fra en forvaltningsrevisjon der selskapet fikk kritikk for å ha drevet virksomhet som ligger utenfor formålet. Bl.a. ble det trukket fram at Uni-K hadde kjøpt aksjer i Adell Group (...).» Avisen skriver at reportasjene må ses i sammenheng, og skriver: «Bystyret vedtok at virksomheten i Uni-K skal granskes. Samme kveld besluttet et samlet styre i selskapet å trekke seg fra sine verv. Dette er det alvorlige bakteppet (...). Klageren (...) er i villrede om påklagede artikkel skulle handle om Uni-K eller Adell Group. Svaret er naturligvis begge deler (...). (...) [A]visen [ville] nå se nærmere på ett av de selskapene Uni-K hadde kjøpt aksjer i og lånt penger tid. Begge disse disposisjonene står helt sentralt i den gransking bystyret har vedtatt.»

Avisen skriver at opplysninger om Adell Groups økonomiske stilling er hentet fra Brønnøysundsregistrene. Om premissene for kontakten med klager, står det: «Kommunikasjonen (...) har dels foregått på telefon, dels på email. (...) Ikke på noe tidspunkt etter at artikkelen sto på trykk, og heller ikke i klagen, har klageren bedt oss presisere eller korrigere faktaopplysninger i saken, men han er likevel opptatt av at artikkelen etterlater et negativt inntrykk av Adell Group (...). Haugesunds Avis mener klageren sitter igjen med dette inntrykket fordi han bedømmer artikkelen uten å ta med i vurderingen den situasjonen eierselskapet befinner seg i (...). Klageren har fått anledning til å godkjenne alle sitater (...).» Når det gjelder sitatet som angår regnskapsposten om lønn/godtgjørelse, viser avisen til klagers anførsler om dette i klagen.

Videre står det: «[D]et har liten betydning i den aktuelle sammenhengen om de ansatte selv har gitt de største lånene. Problemstillingen er om Uni-K burde gjøre det (...). Haugesunds Avis er uenig i at den påklagede bildeteksten har en klar negativ og dømmende undertone. Den begrenser seg til å presentere daglig leder og styreleder, som er intervjuet, i det selskapet saken omtaler og slår fast at det selskapet har lånt penger av flere av aksjonærene.» Avisen anser for øvrig at titler og ingress «har dekning i faktum presentert i saken».

Avslutningsvis står det: «Klager kan ikke høres med at journalisten ikke har klargjort premissene (...). Det vises til mailvekslingen, og spesielt til klagerens krav om sitatsjekk, som fullt ut er etterkommet. Klageren burde også meget vel kjenne til sakens sammenheng, ettersom sakskomplekset hadde versert i pressen i en uke da den påklagede sak ble laget.»

Klageren avviser igjen at avisens gjengivelse omkring lønn og godtgjørelser er et sitat fra ham. Han skriver: «Å konstruere sitater er svært klanderverdig, og spesielt når journalisten var meget klar over risikoen for at leserne kunne misforstå denne opplysningen (...). Han misforstod selv opplysningen i notene (...).» Videre vises det til avisens påpekning av at dekningen i saken må ses i sammenheng, men klager mener det må forutsettes at mange ikke leser alle artiklene. «Slik jeg forstår tilsvaret, mener Haugesunds Avis jeg burde forstått at premissene for intervjuet med bakgrunn av de tidligere reportasjene? Jeg mener jeg ikke hadde forutsetning for å vite at denne reportasjen skulle omhandle Adell Group!» Klager skriver at han ved en slik forståelse ville gjort andre vurderinger. Han henviser til tidligere påpekninger av brudd på god presseskikk.

Haugesunds Avis viser igjen til klagers egen bekreftelse i klagen når det gjelder hva han sa til journalisten om utbetalt lønn og godtgjørelser. Avisen fastholder å ha klargjort premissene for intervjuet, og henviser til vedlagte «dels omstendelige emailer mellom journalisten og klageren før saken ble trykket, og der klageren svarer velvillig». Haugesunds Avis skriver: «Naturligvis er det ingen forutsetning for å forstå premissene for intervjuet at en har lest alle

tidligere artikler om denne saken (...). Det vi har sagt i vårt tilsvare, er at det er av stor betydning å se artiklene i sammenheng når en (PFU) i ettertid skal vurdere de påstandene om vinklinger og motiver som klageren anfører. For det er nettopp vinklingen (...) klageren synes å ha tungt for å akseptere.» Avisen anser det likevel som «merkverdig» om klager ikke kjente til den omfattende mediedekningen av saken i forkant, «ettersom det påklagede intervjuet skjedde en hel uke etter at bystyret besluttet granskning, og styret trakk seg - i et selskap som er deleier [i] Adell Group (...)». Det påpekes også at kontakten mellom klageren og avisen skjedde over flere dager.